

RYNEK METALOWY I MASZYNOWY

PIERWSZY POLSKI TYGODNIK DLA HANDLU I PRZEMYSŁU BRANŻY ŻELAZA,
MASZYN, METALI, MATERJAŁÓW BUDOWLANYCH ORAZ BRANŻ POKREWNYCH

DWA BEZPŁATNE DODATKI „ELEKTRO- I RADJOTECHNIKA” ORAZ „POSTĘPY W PRZEMYSŁE”

PRZEDPŁATA:

Kwartalnie 3 1/2 zł

Dla Gdańska 3 1/2 guld. a Niemiec
3 1/2 mk. Dla Ameryki 1 dolar kwart.

Redakcja i Administracja: Poznań, Wielka 10 — Tel. 2277

Miejscem wykonania zleceń
i zapłaty jest Poznań

KONTO CZEKOWE P. K. O. W POZNANIU NR. 202-796

CENY OGŁOSZEŃ:

1/1 str. 100 zł, 1/2 str. 60 zł, 1/4 str.
35 zł, 1/8 str. 20 zł, 1/16 str. 10 zł.

Ogłoszenia na okładce z dopłatą.
Ogłoszenia z zagranicy obli-
cza się według osobnej taryfy

Nr. 15

Poznań, 13 kwietnia 1926

Rok VI.

TREŚĆ NR. 15.

I.

Polska polityka gospodarcza wobec normalizacji międzynarodowej, H. Gronski. — I w Czechach nie najlepiej, P. W. — O zbyt maszyn i narzędzi rolniczych, Stef. — Jak postępuje realizacja koncesji na kolei anatolijsko - bagdadzkiej. — Z karty żałobnej. — W sprawie podniesienia taryfy kolejowej od węgla. — Skrzynka zapytań. — Dział budowlany.

II.

Elektro i Radjotechnika: — Przemysł elektrotechniczny wobec rokowań handlowych polsko - niemieckich, L. P. — Z łódzkiego „Radioklubu”. — Telegrafon—nowe połączenie telefonu z fonografem, St. Kr.— Kongres Międzynarodowej Komisji Elektrotechnicznej. — Drobne wiadomości. — Programy zagranicznych koncertów radiofonicznych.

Polska polityka gospodarcza wobec normalizacji międzynarodowej.

W tych dniach odbywa się w Nowym Yorku drugi międzynarodowy kongres komitetów normalizacyjnych.¹⁾ Nie brak tam również przedstawiciela naszego komitetu normalizacyjnego.

Jaką więc rolę odegrać tam powinien przedstawiciel P. K. N.?

Obowiązek i należne stanowisko P. K. N. oznaczyć można dopiero po dokładnym zbadaniu i ustaleniu ogólnych celów i zasad międzynarodowej normalizacji wyrobów przemysłowych. I to właśnie jest zadaniem obecnego kongresu K. N. Głównym celem P. K. N. powinien być interes przemysłu polskiego łącznie z interesem przemysłu międzynarodowego.

Nikt nie zaprzeczy temu, że dobro ludzkości oraz interes poszczególnych narodów wymaga, aby ogólne pojęcia jak i rzeczy podstawowe były na terenie międzynarodowym znormalizowane, to znaczy by były ujednostajnione, by powszechnie miały to samo znaczenie, to samo przeznaczenie i to samo zastosowanie praktyczne. Na polu naukowym, literatury, sztuki i teoretyczno-przemysłowym do pewnego stopnia nawet i praktyczno-przemysłowym normalizacja-ujednostajnienie to od wieków już istnieje. Na tej też podstawie jako na kardynalnym warunku opiera się wszystek postęp kultury i cywilizacji oraz skoordynowana współpraca narodów w powyższych kierunkach. Mimo to sztuka, kultura ogólna, a nawet i praktyczny przemysł noszą niezaprzeczenie znamiona i piętna tych narodów, które je wydały. Tak też pozostanie i nadal, gdyż należą one do rządu tych rzeczy, które, wbrew stanowczego nakazu liberalizmu narodowego, nie dadzą się żadną miarą

znormalizować czyli niemożliwym jest zredukować je do jednolitej ogólnopryjętej formy. Podobnie niemożliwym jest umiędzynarodowienie całkowite wszystkich norm przemysłowo-handlowych. Nie pozwala na to głównie odrębność struktury gospodarczej wielu państw, które z powodu osobliwych stosunków wewnętrznych, albo też z powodu agresji gospodarczej swych sąsiadów niejednokrotnie muszą bronić zagrożonych swych interesów narodowych nawet na terenie gospodarczym, otaczając się murem celnym, zakazami przywozu i t. p. Takie na przykład jest obecnie stanowisko Polski wobec zbyt silnie rozwiniętego przemysłu zagranicznego, z którym nasz przemysł narodowy nawet na własnym rynku krajowym drogą wolnego handlu nie jest w stanie współzawodniczyć.

Jakiż zatem cel ma obecność polskiego delegata na międzynarodowej konferencji normalizacyjnej, jeżeli zgóry już stawia się odrębność przemysłu polskiego jako pewnik nienaruszalny, gdyż wymaga tego interes narodu? Samostarczalność bowiem gospodarcza i przemysłowa to zapewnienie możliwości obrony kraju i jego całości politycznej w chwili ataku ze strony nieprzyjaciela-sasiada.

Jakkolwiek musimy zachować nasz własny prze-
rysł, to w rzeczach zasadniczych musi on być zgo-
dny z przemysłem zagranicznym, bo do zupełnej sa-
mostarczalności mimo najbardziej wytyczonych sta-
rań nigdy nie dojdziemy. Z drugiej strony mamy w
kraju możliwość wytwarzania półfabrykatów i goto-
wych artykułów we większej ilości, aniżeli rynek
krajowy wewnętrzny spotrzebować zdoła. Tym mu-
simy zapewnić zbyt zagranicą. Muszą zatem być
wyrabiane w takich formach, by zgadzały się z nor-
mami przemysłu zagranicznego.

¹⁾ Pierwszy kongres komitetów normalizacyjnych odbył się w roku 1925 w Zurychu od 26. 10. do 9. 11.

Polska musi wziąć udział w tym kongresie dla złagodzenia swego trudnego położenia gospodarczego, dla zaczerpnięcia w międzynarodowych pracach normalizacyjnych wskazówek, mogących przyczynić się do należytego postawienia tej sprawy na gruncie ojczystym. Niewątpliwą bowiem jest rzeczą, że jeżeli nastąpi międzynarodowe unormalizowanie dla współczesnej techniki rzeczy podstawowych, jak to gwintów, niceń, połączeń kołnierzo- wych, kół zębatach, materiałów budowlanych oraz tworzyw surowych, względnie półwytworów, stosując się do tych norm i w naszym przemyśle, będziemy w stanie przysporzyć gospodarstwu narodowemu poważnych oszczędności.

Drugim zadaniem delegata P. K. N. na kongresie nowojorskim powinna być obrona polskiego przemysłu. Wszystkie państwa, idąc po linii najmniejszego oporu, oraz największego skutku rozpoczną pseudonormalizację — a raczej standaryzację od najbardziej uszlachetnionych wyrobów przemysłowych, mianowicie od maszyn, pojazdów, obrabiarek, naczyń itp. W ten sposób ułatwia się towarom wysokowartościowym dostęp na rynki zagraniczne, a własnemu bilansowi handlowemu zapewnia się aktywność. I to tembardziej o ile inne kraje o niedostatecznie rozwiniętym przemyśle wprowadzą u siebie normy zbliżone lub jednakowe do norm państwa, posiadającego nadmiar znormalizowanego towaru.

Jest zatem rzeczą zupełnie zrozumiałą, że Polska, która w obronie własnego przemysłu uszlachetniającego, zwalczać musi przywóz wyrobów wysoce uszlachetnionych, a sama wywozić może li tylko tworzywa i półwytwory, nie powinna, w do-

brze zrozumiałym interesie narodowo-gospodarczym przyjmować bez zastrzeżeń takiego programu prac Międzynarodowego komitetu normalizacyjnego, który uwzględniałby w pierwszym rzędzie wyroby daleko posuniętego uszlachetnienia i nie kładłby specjalnego nacisku na normalizację rzeczy podstawowych (gwintów, niceń itp.), oraz tworzyw wyrobów daleko posuniętych uszlachetnienia. Ostatnie, czyli wyroby daleko uszlachetnione, nie powinny być normalizowane na terenie międzynarodowym wcześniej, aż nie zostanie ukończona pierwsza serja prac nad normalizacją pojęć podstawowych, a następnie tworzyw surowych i półwytworów, których dostawcą jest między in. Polska. Dopiero po uporządkowaniu spraw wymienionych, moglibyśmy dać swoją zgodę na normalizację w pewnej kolejności wyrobów daleko posuniętego uszlachetnienia, których jesteśmy odbiorcami.

Normalizacja, jako jeden ze środków potaniaenia wytwórczości polskiej, musi być zaczęta od technicznych pojęć podstawowych, poczem winna objąć tworzywa surowe i półwytwory w kolejności, wskazanej przez normalny bieg postępowania wytwórczego.

Zdaje mi się, że ta droga jest jedynie racjonalna i jedynie logicznie uzasadniona a dla Polski ona też jest jedynie możliwa.

Inaczej postępując, ułatwimy obcym wyrobom wstęp na własny rynek krajowy, bez jednoczesnego uzyskania równoważnego ekwiwalentu w postaci eksportu naszych surowców i półfabrykatów na rynki obce.

H. Groński.

I w Czechach nie najlepiej!

Generalny dyrektor witkowickich zakładów metalurgicznych, ogłosił ostatnio bardzo znamienne sprawozdanie o stanie czeskosłowackiego przemysłu żelaznego.

Z twierdzeń p. Sonnenscheina trzeba wnioskować, że ogólne położenie w tej branży czeskiego przemysłu uległo dalszemu pogorszeniu. Głównym powodem pogorszenia się położenia ogólnego przemysłu metalurgicznego w Czechach, wedle słów p. Sonnenscheina, jest spadek waluty francuskiej. — Wskutek deprecjacji swojego pieniądza, francuski przemysł metalurgiczny zalewa wprost rynki towarem tak tanim, że wszelka konkurencja z nim jest niemożliwa. Zakłady Witkowickie musiały zawrzeć z zagranicznymi odbiorcami umowy bardzo niekorzystne jedynie dlatego, by mieć potrzebne zamówienia i zapewnione zajęcie dla robotników, oraz by utrzymać za wszelką cenę jaknajobszerniejsze rynki zagraniczne, któreby w razie dojścia do skutku międzynarodowego syndykatu metalurgicznego, można potem łatwo otrzymać w przydziale, jako teren zbytu dla własnych wyrobów. Nieograniczony dotychczas ruch w zakładach witkowickich należy uważać nie za dowód pomyślnej konjunktury przemysłowo-handlowej, ale wyłącznie za dowód niezłomnej woli utrzymania tego ruchu za wszelką cenę aż do granic ostateczności. Tych ofiar wymaga przedewszystkiem potrzeba utrzymania na rynkach światowych tak drogo opłaconego wzięcia i poważania. W końcu wzywają p. Sonnenschein Wydział Pracy i Ruchu, by nie stawiał przeszkód, toczącym się układom handlowym z zagra-

nicą, ale by przeciwnie przyczynił się skutecznie do ich urzeczywistnienia i utrzymania, zapewniając przedsiębiorstwom niezakłóconą pracę, nawet na wypadek, gdyby płaca robotników musiała ulec w pewnym stopniu redukcji.

Omawiając sprawę zamówień zagranicznych, zaznaczył generalny dyrektor Sonnenschein, że dostawa zamówień wynosi miesięcznie w zakresie wyrobów wielkopiecowych 70 proc., w zakresie zaś wyrobów walcowniczych 75 proc. w stosunku do dostaw zeszłorocznych. Obniżenie to wywozu wyrobów metalurgicznych zawdzięcza się ostrej konkurencji zagranicznej a zwłaszcza niemieckiej, angielskiej i francuskiej, oraz nadmiernej wysokości cel prohibicyjnych.

Z dalszych objaśnień tego sprawozdania wynika, że niektóre działy mają zamówienia zaledwie na 4 do 8 tygodniową pracę. Najlepiej przedstawiają się działy maszynowy i monterski, które mają zapewnioną pracę na 20 tygodni, oraz odlewnie stalowe z zamówieniami na 27 tygodni.

W stosunku do Rosji żali się p. Sonnenschein na liche warunki płatnicze tego odbiorcy. Zamiast, jak przedtem, płacić towarami, (surowcami — rudą wysokoprocentową i t. p.) Rosja płaci obecnie weksłami o rocznym terminie. Oddawać na takich warunkach własne wyroby może przemysł niemiecki, który otrzymał od rządu do dowolnej dyspozycji 2 i pół miljarde kor. cz. na bardzo dogodnej stopie procentowej, a eksporterzy gwarancję rządową 60 proc. kosztów rachunków wywozowych. Podobnymi wa-

Tow. Akcyjne
PRZEMYSŁU METALURGICZNEGO
w POLSCE
Radomsko

2584

WYRABIA:

DRUT żelazny i stalowy ciągniony, drut miedziowany, drut kolczasty.

GWOŹDZIE wszelk. rodzaju, sprężyny meblowe, nity żelazne i miedziane.

SRUBY i wkrętki do mebli, naśrubki i podkładki, wkrętki do drzewa żelazne i mosiężne, wkrętki kute, śruby jasne do metali.

LOPATY i szpadle wszelkich kształtów i gatunków z trzonkami lub bez.

WIDŁY stalowe.

KONSTRUKCJE ŻELAZNE, jako to: dachy, mosty, zbiorniki, pomosty, kolejki przenośne, zwrotnice kolejowe, rozjazdy i zwrotnice tramwajowe, wagoniki, taczki żelazne i t. d.

Nowe przedsiębiorstwo!

Popierajcie wyroby krajowe!

„MIEDZIANKA”

Górnośl. Wytwórnia Wyrobów Miedzianych i Metalowych

Sp. z o. o.

Katowice II, ul. Krakowska 2

poleca jako specjalność własnej fabrykacji:

Kotły i kociołki miedziane w całości wykute z jednej sztuki w różnych formatach i wszelkich wielkościach do potrzeb domowych i dla zakładów przemysłowych jak: masarni, cukiernictwa, farbiarni, destylacji, gorzelni itp.

Wanienki kuchenkowe z miedzi do gorącej wody z muszlą i kranikiem mosiężnym, ładnie polerowane. — Kilka wielkości.

Balony miedziane do wody sodowej. 2074

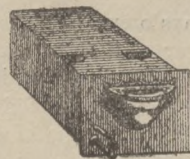
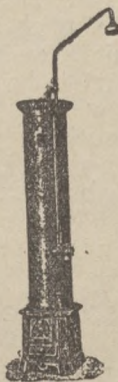
Filtry i chłodniki.

Pieca kąpielowe z basenem z czystej miedzi z polyskłem, z baterią niklową.

Czaszki do kotłów miedzianych wszelk. wymiarów, dnem płaskim i okrągłym gotowe dla kotlarzy z oszczędnością w materiale i szwejsowaniu.

Wszelkie naczynia kuchenne i domowe z blachy miedzianej po najtańszej cenie.

Cennik i oferty na żądanie. — Dostawa krótkoterminowa. — Dla odsprzedających stosowny rabat.

ZBIORNIKI
ŻELAZNE

750 litr. 4.200 litr. 13.800 litr.
 2 000 „ 4.500 „ 17.000 „
 3.000 „ 5.250 „ 20.000 „

oraz inne różnej wielkości

beczki żelazne i ocynkowane, beczkowozy z zapalem benzynowym do pompowania cieczy (Fäkallenwagen)

ma natychmiast do sprzedania

GÓRNOŚLĄSKI PRZEMYSŁ METALOWY
Tarnowskie Góry 2616

Młocarnie szerokomłotne **VISTULA**

Młocarnie z przymkami

Walce, kieraty

Siekacze do buraków

Sortowniki ziemniaków

Maszyny do czyszczenia zboża

Sieczkarnie bębnowe

do zapędu mechanicznego stojące i na wozach

Sieczkarnie tarczowe

Koła transmisyjne

wykonuje jako długoletnią specjalność

A. P. Muscate

Fabryka Maszyn T. z o. p.

TCZEW (Pomorze)

2096

PASY

skórzane i z sierści wielbłądziej w najlepszym gatunku, oraz wszelkie artykuły techniczne, polecają najkorzystniej

Biuro Techniczno-Handlowe

LISIEWSKI i GLASER, Poznań

ul. 27. Grudnia 16, dom tylny.

Telefon 50-16.

2599

runkami rozporządza i przemysł angielski. Przemysł czeski takich dogodności nie zna, traci więc wiele wskutek współzawodnictwa, a siła wywozu coraz więcej maleje. Tak na przykład musiano odmownie załatwić jedno zamówienie zagraniczne na 40 kotłów parowych, których wykonania po niższej cenie podjęło się pewne przedsiębiorstwo angielskie.

Rok bieżący jest dla metalurgicznego przemysłu czeskiego przełomowym, w którym złożyć musi dowody, że może samodzielnie istnieć obok wielkich przemysłów innych narodów. Walka toczy się bezpardonowa i zawzięta: chodzi o to, kto dłużej wytrzyma. Na okopach tej twierdzy obrony gospodarczej stają ramie przy ranieniu pracodawcy i pracownicy: jedni i drudzy walczyć muszą o zapewnienie pracy. Dlatego też walka o wysokość wynagrodzenia robotniczego jest nie tylko bezcelową, ale wprost zbrodniczą. Jak nie będzie pracy, to i 100 proc. podwyżki płacy robotnikom najmniejszej korzyści nie przyniosą.

Tyle p. Sonnenschein, generalny dyrektor witekowskich zakładów metalurgicznych.

Jak widać te same trudności, co nasz przemysł, zwalczać musi i przemysł czeski. Nasz przemysł też nie może spodziewać się ani wymagać od rządu gratyfikacji eksportowych, ani zapomóg gotówkowych. Pomóc muszą sobie przedsiębiorcy sami, pomocą muszą w pierwszym rzędzie własni urzędnicy i robotnicy.

Na osobliwszą uwagę zasługuje ostatni ustęp sprawozdania p. Sonnenscheina. Jeżeli w Czechach potrzeba jedności pracodawców i pracowników, celem utrzymania ustalonych rynków eksportu, jeżeli w czeskim przemyśle niedopuszczalne są dalsze zwyżkowania płac bez poszkodowania przemysłu, to tem słuszniej u nas tych samych zasad przestrzegać należy. A przykład powinien iść z góry. Przemysłu bionić muszą wszyscy: rozpocząwszy od kierowników partyj, ministerstw pracy i opieki społecznej, a kończąc na zarządach fabryk i samych robotnikach. Jedynie wspólnym, zgodnym wysiłkiem postawimy na nogi nasz przemysł i utrzymamy stan posiadania zagranicznych rynków zbytu.

P. W.

O zbył maszyn i narzędzi rolniczych.

Podobnie jak w innych działach przemysłowych, dał sezon wicsenny również na rynku maszyn i narzędzi roln. bardzo słabe rezultaty. Dlatego zainteresowanym fabrykom nie pozostaje nic innego, jak przeprowadzać redukcję godzin pracy a częściowo nawet i całkowite unieruchomienie. Fabryki pracują dzisiaj w 25% normalnej wydajności.

Jeżeli idzie następnie o kalkulację, to w wysokim stopniu utrudniają ją stałe podnoszenia cen wyrobów hutniczych. Według informacji Aj. Wschod. od chwili założenia kartelu hutniczego do dnia dzisiejszego żelazo podrożało ze 190 na 265 zł.

Eksport do Rosji ustał, ponieważ wskutek ciężkiego położenia walutowego Rosja przestała wydawać od 1 października 1925 r. licencje przywozowe. Odbiorcami maszyn i narzędzi rolniczych w kraju były dotychczas syndykaty rolnicze, spółdzielnie włościańskie, firmy handlowe i drobni rolnicy.

Syndykaty rolnicze, zrzeszone w "Kooprolnej", pod naciskiem nieopłaconych jeszcze w znacznej części zobowiązań finansowych wobec Anglii — musiały ograniczyć do minimum zakupy maszyn i narzędzi rolniczych. Dzisiaj syndykaty nie posiadają większych zapasów na składach, starając się w razie potrzeby nabywać resztki towaru od siebie. Gdyby syndykaty zaczęły kompletować zapasy maszyn i narzędzi rolniczych, to obroty w tej branży ożywiłyby się bezwątpnie.

Spółdzielnie włościańskie wykazują znacznie większą ruchliwość od syndykatów, ale są słabe finansowo i nie posiadają fachowego kierownictwa. Konieczne jest większe poparcie tych placówek przez powołane do tego czynniki. Wpłynęłoby to dodatnio na zwiększenie zbytu w tej branży.

Handel prywatny, wielce rozgałęziony u nas składnice maszyn i narzędzi rolniczych, pracują od dłuższego już czasu w niezmiernie trudnych warunkach. Składa się na to najpierw spłot różnych czynników natury ogólnej, a następnie bezpośrednio oddziałowuje osłabiona czasowo zdolność nabywcy drobnego rolnika, który choć należy do klienteli sumiennej, pod działaniem obecnych stosunków z dawnych zobowiązań swych wywiązywać się nie jest zdolny. W konsekwencji poderwało to zdolność płatniczą szeregu drobniejszych firm handlujących maszynami, zniewalając grupę fabrykantów, analogicznie jak w innych branżach, do stosowania ostrożności w transakcjach kredytowych.

Drobny rolnik potrzebuje wielkich ilości maszyn i narzędzi rolniczych, lecz narazie z konieczności wstrzymać się musi od inwestycji. Zdaniem przemysłowców jest to jedyny i akuratywny płatnik. Brak jednak drobnym rolnikom kredytu długoterminowego na zakup maszyn i narzędzi rolniczych. Tu właśnie otwiera się wdzięczne pole pracy dla Państwowego Banku Rolnego, który mógłby za pośrednictwem spółdzielni i kas spółdzielczych oraz własnych ekspozytur zorganizować i sfinansować zakup maszyn na potrzeby drobnych rolników. Państwowy Bank Rolny powinien dyskontować weksle chłopskie z żyrem spółdzielni i zainteresowanej fabryki.

Ponieważ mamy w Polsce około 600 spółdzielni rolniczych i 1200 kas spółdzielczych, więc taka akcja Państwowego Banku Rolnego wydałaby dobre wyniki, a przedewszystkiem umożliwiłaby drobnym rolnikom zaopatrzenie się w odpowiednie maszyny i narzędzia rolnicze. Podniosłoby to nie tylko kulturę rolną, ale również dałoby zatrudnienie fabrykom maszyn i narzędzi rolniczych, gdyż potrzeby drobnych rolników w tej branży są wielkie.

Stef.

Jak postępuje realizacja koncesji na kolei anatolijsko-bagdadzkiej.

Jak już w swoim czasie szeroko pisaliśmy, Polska otrzymała od rządu tureckiego koncesję i eksploatację składów konsygnacyjnych na główniejszych stacjach drogi żelaznej anatolijsko-bagdadzkiej. Na zrealizowanie koncesji potrzeba przeszło 500.000 dolarów.

Suma ta pójdzie na gruntowne studja na miejscu, budowę szeregu składów towarowych, transport fabrykatów z Polski na miejsce i zorganizowanie aparatu sprzedażnego. Inicjatorzy zwrócili się w swoim czasie do ministerstwa przemysłu i handlu oraz skarbu, aby

„UNIA”

ZJEDNOCZONE FABRYKI MASZYN

dawniej A. Ventzki, Blumwe i Peters Sp. Akc.

Adres dla depeusz: „Unia” Grudziądz Telefony nr. 924—927

Centrala w Grudziądzu

poleca znane ze swej dobroci, patentami zastrzeżone:

plugi jedno i wieloskibowe
pielniki, obsypniki
kultywatory i brony sprężynowe
brony polowe i łukowe
siewniki rzędowe do zbóż i burak.

grabie konne cało i półautoma-
tyczne, oraz
grabie włościańskie „Tygrysiątko”
kartoflarki (kopaczki do kartofli)
parniki, płóczki, gniotowniki

Jako nowość:

znaczniki - dołowniki do kartofli
znaku ZD 2, 3 i 4 rzędowe
siewniki rzędowe „Turbo” dla go-
spodarstw małorolnych
siewniki - kupkowniki do siewu
redlinowego i kupkowego

Do nabycia we wszystkich syndykatach, spółkach rolniczo - handlowych i większych składach maszyn rolniczych. Na żądanie katalogi i oferty

2068

WAŻNE!

dla fabryk ceramicznych

Szkliva i polewy dla kafli, fajansu, porcelany, majoliki i t. p. oraz materiały dla zestawienia szklaw
Glinki angobowe, pobiałkowe i robocze. Kaolin, minę, glejte i tlenki metali do barwienia polew i szkła oraz smalte i farby mineralne dostarcza:

Biuro Techniczno-Handlowe

w Krakowie, Szewska 24, I p.

Kolory w wielkim wyborze dla każdego czerepu

2012

Wetnę drzewną
i powrozy z wetny drzewnej

w wszelkich grubościach do-
starcza po cenach dziennych

Fabryka Wetny Drzewnej
Świętochłowice (G. Śl.), Apteczna 2

2097

ząd za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego sfinansował całą imprezę

Niedawno wrócił z Turcji urzędnik Banku Gosp. Kraj. p. Knauer, delegowany dla zbadania warunków, w jakich będzie eksploatowana koncesja Dane, przywiezione z tej podróży, dyskutowano na posiedzeniu Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz Skarbu. Narazie sfinansowanie całej imprezy przez Bank Gosp. Krajowego nie jest pewne, gdyż, jak się dowiadujemy, Bank Gosp. Krajowego w dzisiejszych warunkach nie jest w możności wyasygnować potrzebną kwotę. Toczą się jeszcze pertraktacje między Komitetem, który się wyłonił dla eksploatacji koncesji, a przedstawicie-

łami wymienionych powyżej ministerstw i Banku Gosp. Krajowego. Ostatecznego wyniku przewidzieć jeszcze nie można.

Musimy jednak podkreślić, że niemożność eksploatacji uzyskanej koncesji i to w czasie możliwie szybkim wywołana trudnościami finansowymi, mogłaby nas narazić na utratę rynków na Bliskim Wschodzie, które nie są dotychczas opanowane przez konkurencję zagraniczną. Uważamy, że tego rodzaju ewentualności ani rząd, ani sfery gospodarcze dopuścić nie powinny. Bądź co bądź chodzi tutaj o imprezę, rokującą w przyszłości znaczne korzyści.

Z karty żałobnej

Ś. p. inż. Tadeusz Iwaszkiewicz.

Dnia 17-go marca r. b. zmarł nagle w Warszawie inżynier technolog Tadeusz Iwaszkiewicz.

Syn Leona i Tworzymiry z Kozłowskich Iwaszkiewiczów, urodzony w Pszczelnej na Podolu w roku 1884, skończył szkołę realną w Odesie w 1901 r. i w tymże roku wstąpił na wydział mechaniczny Politechniki Kijowskiej. Czas studiów akademickich przypadł mu w burzliwym okresie życia wyższych zakładów naukowych Rosji, gdy młodzież akademicka brała czynny udział w ruchach wolnościowych.

Przez cały czas pobytu na politechnice ś. p. Tadeusz Iwaszkiewicz brał bardzo żywy udział w koleżeńskim i społecznym życiu, był jednym z czynniejszych członków i przywódców Bratniej Pomocy studentów Polaków Politechniki Kijowskiej i oddanym członkiem i ofiarnym pracownikiem Korporacji Studentów Polaków Uniwersytetu i Politechniki Kijowskiej, grupującej i zrzeszającej całą postępową młodzież Kresów.

Poświęcając dużo energii i czasu działalności koleżeńskiej i społecznej, Zmarły jednocześnie gorliwie oddawał się studjom fachowym, zwłaszcza wybranej od pierwszych lat studjów specjalności. Pochodzenie z rodziny ziemiańskiej i umiłowanie do rolnictwa pchnęło Go ku specjalizowaniu się w dziele budowy maszyn rolniczych. Specjalność tę studiował pod kierunkiem profesora K. Szyndlera, którego był jednym z ulubionych i zdolniejszych uczniów. Już w Politechnice ś. p. Tadeusz Iwaszkiewicz nie ograniczał pracy do wykonywania przepisanych programów, lecz dużo czasu poświęcał nadprogramowym badaniom pracy maszyn na stacji doświadczalnej maszyn rolniczych przy Kijowskiej Politechnice, oraz brał bardzo czynny udział w szeregu konkursów maszyn rolniczych urządzanych pod kierownictwem tejże doświadczalnej stacji, na ściśle naukowych zasadach.

Po skończeniu politechniki w 1910 roku ś. p. Tadeusz Iwaszkiewicz rozpoczął pracę zawodową w firmie Alfred Grodzki w Warszawie i tu wkrótce dał się poznać jako jeden z najwybitniejszych w Polsce specjalistów w zakresie maszyn rolniczych. Tymczasem w dalszym ciągu rozszerzał swą wiedzę i fachowość, wyjeżdżając zagranicę prawie na wszystkie urządzane w owym czasie pokazy i wystawy maszyn rolniczych.

Na gruncie warszawskim, po za pracą zawodową poświęcał dużo czasu i energii działalności społecznej, brał żywy udział w organizacji i wykładach kursów monterskich i instruktorskich, wygłaszał odczyty w kółkach rolniczych, przyjmował czynny udział w organizacji krajowych pokazów maszyn rolniczych i drukował szereg artykułów w prasie fachowej, głównie w „Gazecie Rolniczej“.

W czasie okupacji niemieckiej ś. p. Tadeusz Iwaszkiewicz nie wyjechał z Polski i w najcięższym okresie ogólnego

nej depresji poświęca się pracy w Uniwersytecie Ludowym w Warszawie. Zbyt jednak krepujące wszelką inicjatywę więzy niemieckie, zmusiły Go do przerzucenia swej działalności na teren krakowski.

W tym czasie Centrala dla Gospodarczej Odbudowy Galicji przy Namiestnictwie zapoczątkowała organizację warsztatów dla reperacji maszyn rolniczych i powierzyła tę pracę ś. p. Tadeuszowi Iwaszkiewiczowi.

Z ogromnym nakładem osobistej pracy i entuzjazmem stwarza tę placówkę pod nazwą „Naprol“, kieruje nią i pomimo ciężkich warunków utrzymuje przy egzystencji do końca wojny.

Po rozpadnięciu się monarchii Austro-Węgierskiej ś. p. Tadeusz Iwaszkiewicz przyczynia się do odebrania od okupantów nagromadzonego mienia przemysłowego, pracuje nad zorganizowaniem Oddziału na Małopolskę Ministerstwa Handlu i Przemysłu w Krakowie, który powstaje na miejscu Sekcji Przemysłowej Departamentu Technicznego Centrali Odbudowy Galicji i bierze żywy udział w organizowaniu zakładów przemysłowych w Małopolsce.

przejęcia w polskie ręce fabryki maszyn rolniczych „Dre-

witz“ w Toruniu i jako członek Zarządu tej fabryki bierze udział w organizacji Związku Fabrykantów Maszyn Rolniczych, przekształconego w trakcie organizacji na Grupę II-gą Wytwórni Maszyn Rolniczych Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych.

Pracując dłuższy czas w Zarządzie Grupy II-giej przyczynia się w dużym stopniu do powstania pisma „Maszyny Rolnicze“.

Jako wybitny znawca stosunków i polskich warsztatów produkcji maszyn roln. ś. p. Tadeusz Iwaszkiewicz w ciągu kilku lat bardzo produktywnie pracuje we wspomnianej Grupie, oraz jako rzeczoznawca przyjmuje udział w organizacji nowych ugrupowań przemysłowych w tej branży (Spółka Akcyjna Potęga w Krakowie, Spółka Akcyjna Zjednoczenie Polskich Fabryk Maszyn i Narzędzi Rolniczych w Warszawie).

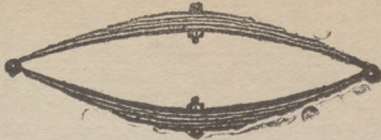
W latach 26/V. 1922 r. do 23/IV. 1923 r. był członkiem Rady Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych.

Interesując się wszechstronnie swą specjalnością ś. p. Tadeusz Iwaszkiewicz gorliwie współpracuje przy organizacji i dalszych pracach „Koła Maszynoznawców Rolnych przy Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego“.

W roku 1922 uczestniczy w organizowaniu Koła byłych wychowalców Politechniki Kijowskiej, którego Zarządu do śmierci jest członkiem, oraz Spółki Kijowskich Inżynierów, której zostaje Kierownikiem.

Resory do powozów

w wszelkich rozmiarach lub podług nadesłanych wzorów poleca 2353

Wytwórnia resorów P. MARCINIAK, Starkowo p. Błotnica (Pozn.)

ZABAWKI

wyrabia:
Baki z wieżą Eifel, wirujące w każdej pozycji,
Samoloty o własnej sile latające, 2565 b
Fru - Fru! latająca śmigła,
Karuzele z mechanizmem obrotowym,
Aparaty do rysowania deseni artystycznych,
Odlewy malowane w kartonach jak: wojsko i t. p.
Armatki ruchome, pneumatyczne

Wytwórnia Zabawek „Precyzja” Inż. Bolesław Stan
Poznań - Solacz, Podolska 2

Gdańska Fabryka Akumulatorów

„DAFA”

Wilhelm Drenker sen.

Gdańsk-Wrzeszcz, Mirchauer Weg 83—40. Tel. 41976.
(przeszło 30-letnich doświadczeń) 2189

Zakład Wyrobów Drucianych MICHAŁ RUŚ, Zadziewe - Żywiec

Poleca solidnego wykonania sprzęty kuchenne i przybory dla gospodarstwa domowego z drutu, cynowane oraz druciane siatki tkane i plecione, materace do łóżek, wycieraczki do butów i wszelkie w zakres wchodzące wyroby druciane. 2545

Liny stalowe i żelazne, drut kolczasty, siatki do ogrodzeń, drut żelazny ocynkowany i nieocynk. 2221
gwoździe:

Włocławska Fabryka Drutu dawn. C. Klauke
Sp. Akc. w Włocławku.

OSTRZEŻENIE!

Nie oddawajcie za bezcen starego żelaza, gdyż kupujemy i płacimy gotówką najwyższe ceny. Nie kupujcie siatek drucianych do ogrodzeń nie przekonawszy się wprzód o cenę u nas 2586

MODRO i RZEPCZYŃSKI
POZNAŃ, Franciszka Ratajczaka 15 — tel. 2229

Powszechnie znana

Spawalnica „REKORD”

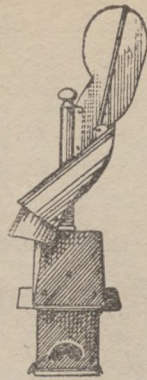
w ŁODZI, ul. Główna 36 — (wł. L. Taler)

przyjmuje do spawania najpoważniejsze naprawy popękanych motorów samochodowych, karterów aluminiowych itd. Wyrób aparatów i palników do spawania oraz masowy wyrób ram i widel rowerowych. 2633

Maszyny tartaczne z lokomobilą

gotowe do zapędu na sprzedaż. Informację udziela Oddz. Polskiego Czerwonego Krzyża w Bydgoszczy, ul. Krasińskiego 13, gdzie należy składać oferty

1279
Sprzedam za go- 16 lorek na 500 m/m rozpięcia, c na tówkę loko wagon: 110, ca. 500 mtr. toru wraz z wrotnicami na 500 m/m rozpięcia, cena za 1 kg. 0,20 gr. Zgł.: Muszyński, skład maszyn, Poznań, Woźna 19, telefon 2671. 12:0

Nasadki kominowe systemu John'a — wyrób krajowy

Kilofy

własnego wyrobu 2628

poleca

„Hurt Polski”

POZNAŃ, ul. Wrocławska 37, telef. nr. 1581.

NARZĘDZIA ♦ METALE ♦ ŚRUBY

Maszyny stolarskie

poziome pły tarczowe i taśmowe

Maszyny do obróbki żelaza:

poziome i pionowe frezarki - wiertarki - strugarki - pily - prasy wrzecionowe i ekcentrowe - maszyny kowalskie i silniki na prąd stały 110 volt od 1—60 PS. 2623

mają po przystępnej cenie do oddania

INDUSTRIE-WERKE A.-G. - GDAŃSK

Tel.: 35, 155 i 7363

Tel.: 35, 155 i 7363

Sieredzki & Szulc T. z o. p. Centrala maszyn i narzędzi

Poznań, św. Marcin 43. Tel. 3450. Skrzyn. poczt. 207

Polecają do natychmiastowej dostawy ze składu

2191
Obrabiarki do drzewa i metali — Wszelkie narzędzia — Pilniki krajowe, angielskie i niemieckie — Nożyce i dziurkacze do blachy — Tarcze i wyroby szmerglowe — Pasy, liny transmisyjne i tarcze pasowe — Łożyska kulkowe i samosmarujące — Różne artykuły techniczne. Surowiec żelaza „Staporków”, — Aparaty do spawania — Stal do różnych celów — Artykuły do centralnego ogrzewania i kanalizacji „Staporków” — Oryginalne szwarcarskie łączniki „GF” — Rury gazowe i kotłowe. 2095

A. STANEK

FABRYKA WANIEŃ
i PIECY KĄPIELOWYCH

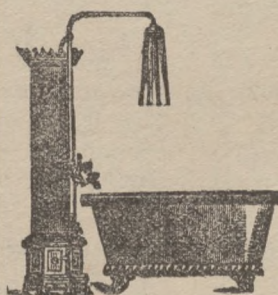
ORAZ WSZELKICH WYROBÓW
BLASZANYCH

POZNAŃ

Małe Garbary 7a

Telefon 33-50 Zał. w r. 1906.

1276

Ostatnie lata życia ś. p. Tadeusz Iwaszkiewicz pracuje na stanowisku Dyrektora „Spółki Akcyjnej Zjednoczenie Polskich Fabryk Maszyn i Narzędzi Rolniczych”. Dążąc do udoskonalenia produkcji zjednoczonych fabryk i rozszerzenia zakresu pracy spółki, włożył w pracę tę wszystką swą wybitną fachową wiedzę, oraz właściwy sobie zapał i entuzjazm.

Na tem też stanowisku przy pracy nad urzeczywistnieniem ulubionej przez Niego myśli koncentracji polskiego

przemysłu maszyn rolniczych kończy swe krótkie, lecz pracowite życie.

W osobie Zmarłego przemysł polski i twórczość Polska straciły wybitnego fachowca i niezłomnego pracownika. Wszyscy zaś, którzy Go znali bliżej, stracili w Nim najserdeczniejszego przyjaciela, zawsze gotowego każdemu potrzebującemu przyjść z wszelkiego rodzaju pomocą, z całego człowieka z nieskazitelnym sumieniem i kochającym sercem.

R. I. P.

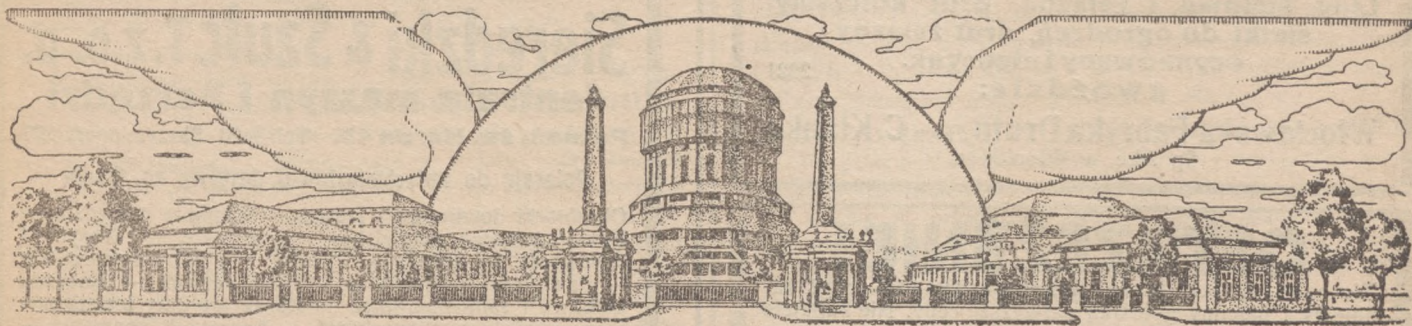
W sprawie podniesienia taryfy kolejowej od węgla.

Bilans handlowy w lutym r.b. zmniejszył się jak wiadomo — w porównaniu ze styczniem — o 26.9 milj. zł, po stronie eksportu. W miesiącu marcu roku bieżącego przewiduje się dalsze zmniejszenie aktywności naszego bilansu handlowego. Dużą pozycję prócz węgla stanowiły w wywozie cukier i zboże. To ostatnie w obecnej chwili nie jest aktualne, zaś eksport cukru zmniejszył się, wobec czego pozostał węgiel, jako główny czynnik eksportowy. W ostatnich dniach, jak się dowiadujemy ze sfer dobrze poinformowanych, Ministerstwo Kolei Żelaznych postanowiło zmienić pewne pozycje taryfy kolejowej z uszczerbkiem dla przemysłu węglowego i podwyższyć taryfę wyjątkową kolejową przy przewozie węgla na Gdańsk i Gdynię z 6.50 na 8.50 zł na tonnie. Obciąża się w ten sposób krajowy przemysł węglowy, który od dłuższego czasu zmuszony jest walczyć z ogromną konkurencją na rynku eksportowym zwłaszcza angielską i niemiecką.

Rząd angielski udzielił — nota bene — przemysłowi węglowemu subwencji w wysokości 23 milj. £

ponadto banki tamtejsze udzielają kredytu długoterminowego, dzięki czemu kopalnie angielskie są w stanie udzielić także sam i swym odbiorcom. Ponieważ zaś Bank Polski dłuższego nad 3 miesiące kredytu przemysłowi nie udziela, rząd zaś, znajdujący się sam w ciężkiej sytuacji, też go nie popiera, więc krajowy przemysł węglowy liczyć może tylko na własne siły.

Drugim ważnym momentem jest wrażenie, jakie wywoła podwyżka taka przy naszych pertraktacjach handlowych z Niemcami. Nie ulega wątpliwości, że Niemcy śledzący dokładnie stan gospodarczy Polski, będą się starały moment ten przy pertraktacjach wykorzystać, narzucając nam trudniejsze warunki. Niemcy w dalszym ciągu przekonani są, że my nie damy sobie rady i że nie wytrzymamy już długo obecnego stanu finansowego i gospodarczego i dlatego starają się wszelkimi sposobami przedłużyć termin rozpoczęcia pertraktacji handlowych, wobec zaś całego świata, chcą wykaazać lojalność względem Polski i dążenia do jaknajrychlejszego zawarcie traktatu. Załamanie się eksportu

Niedalekim już termin otwarcia Targów,

wobec czego prace przygotowawcze do wydania zapowiadanych

3-ch nadzwyczajnych i obszerniejszych zeszytów targowych,

przeprowadzane bywają z całą intensywnością. Stwierdzić nam wypada, że znane z celowości swej z lat ubiegłych zeszyty targowe, znajdują w kołach kupiectwa i przemysłu równe a nawet większe zainteresowanie, aniżeli w roku ubiegłym. Objaw ten wskazuje na zrozumienie doniosłej wagi tego rodzaju imprezy, jaką są targi oraz konieczność przeprowadzenia, w połączeniu z tem szerokiej propagandy i reklamy, jako środka ku przełamaniu przesilenia i zastoju.

PIERWSZY NADZWYCAJNY ZESZYT wyjdzie na tydzień przed otwarciem Targów, wskazując na liczne eksponaty i firmy wystawiające, co jest wielce pomocnym dla przybywających później na Targi, zaśnaderkorzystnym dla biorących udział wystawców, z którymi na tej drodze zapoznajemy bardzo liczny zastęp czytelników naszych.

Przyspieszenie zleceń na ogłoszenia, opisy i reklamy leży w interesie każdego przemysłowca i hurtownika!

CHŁODNIE I WYRÓB SZTUCZNEGO LODU

dla: rzeźni, fabryk konserw, handli dziczyzną i drobiem, hoteli, zakładów gastronomicznych, szpitali i klinik, sanatoriów, pensjonatów, browarów i piwiarni

dla: cukierni, mleczarni, składów produktów wiejskich, fabryk margaryny;

dla: fabryk chemicznych, farbiarni, fabryk sztucznego jedwabiu, fabryk kleju i żelatyny, fabryk klisz fotograficznych, olejarni etc.

Silniki spalinowe

oszczędne 1 1/2, 2, 3, 4 i 5 konne i większe

Maszyny do fabrykacji:

kabli i lin drucianych; drutu i gwoździ; lin konopnych; do ciągnięcia rur; do fabrykacji kapeluszy

2615

Młoty pneumatyczne. Nożyce do blachy. Sztance. Obrabiarki do drzewa i metali. Maszyny pomocnicze. Piekarnie mechan.

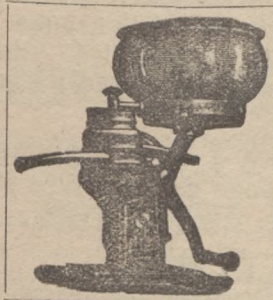
dostarcza najkorzystniej:

FRANCISZEK OŻAROWSKI
WARSZAWA

Chmiełna 43, parter wprost bramy
Adres dla listów: skrytka poczt. 624 Telefon 158-68

UNION

NO-
N-
N

35—750 litrowe
nowoczesnej konstrukcji
talerzowej, z pionowym
wolnym biegiem kulko-
wym, eleganckiej budo-
wy, emaljowane, ciemno-
czarnej barwy

Wirówki do mleka

dostarcza wprost z kraj.
składnic wysyłkowych

Erwin Uthke

Gdańsk

Boettchergasse 23-27 Tel. 7788.

2544

POLECAM:

2500 słupów telegraficznych

2000 m. olchowego drzewa opałowego

800 m. papierówki

2622

2000 m. dębny tartej

70 hektarów lasu, w tem 20% sosno-
wy i 80% dębowy drzewostan średniej grubości

Antoni Sobek, Chełm Lubelski.

I. B. Mazurkiewicz i J. Białowąs

CHEŁM
woj. Lubelskie

2655

polecają wszelkie narzędzia rzemieślnicze
jak: imadła stołowe dwóch wielkości i in., zegar-
mistrzowskie imadła ręczne (fajklubki), różne
klucze francuskie, szwedzkie, cęgi, winkle, cyrkle,
cęgi do rur, imadła do rur, śrubociągi, dziadki do
orzechów, młotki uniwersalne i t. d. po cenach
bezkonkurencyjnych.

Wykonanie precyzyjne, wyrób krajowy.

POMPY RÓŻNEGO RODZAJU

do zapędu ręcznego, mane-
żem i mechanicznego, do
studzien zwykłych i głębokich

Wiercenie studzien
zwykłych i artezyjskich

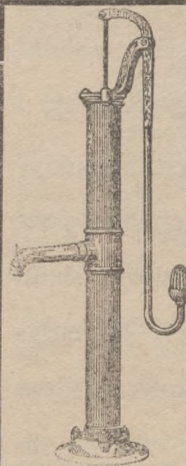
J. Kopczyński i Sp.

Poznań, ul. Łazarska 30
Nr. tel. 60-42. Rok zał. 1893

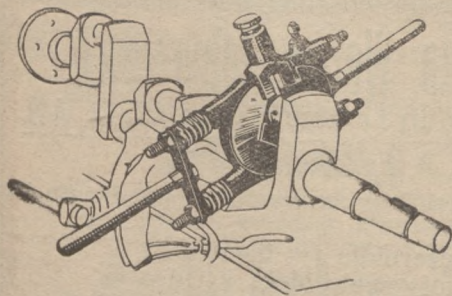
Fabryka pomp i przedsiębiorstwo wier-
cenia studzien

ODDZIAŁ W BYDŁOSZCZY

ul. Dworcowa nr. 46.

2551

Wyrównywacz ręczny

(Kleszcze wyrównujące)

dla nierówno i niezupełnie okrągło stoczonych wałków korbowych
wszelkiego gatunku i rozmiarów. Niezrównanie cenne uzupełnienie
szlifiarki pociągowej i tokarki. Niezbędny wprost w każdym warszta-
cie reperacyjnym samochodów, latawców, pługów motorowych i paro-
wych, młockarni, lokomobil, maszyn parowych pomp nurnikowych, peł-
nych traków, pędni lokomotyw, maszyn okrętowych itd.

Wyrównywacz dostarcza po cenach przystępnych, jako też inne

2642

przyrządy i maszyny narzędziowe oraz aparaty do obróbki metali, blachy i drzewa

Wacław Zakulski, Magdeburg-N., Heinrichstr. 24 (Niemcy)

węgla do krajów Bałtyckich, niekorzystne jest dla nas i ze względów politycznych i handlowych. Chwilowo opieramy się na tem, że rynki północne wyrównują nasz dawniejszy eksport do Niemiec, z braku zaś tych rynków skazani będziemy na łaskę i niełaskę Niemiec.

Ministerstwo Kolei Żelaznych projekt podwyższenia wyjątkowej taryfy węglowej motywuje spadkiem złotego i stratami, jakie ponosi przy obecnych stawkach eksportowych co odbija się niekorzystnie na budżecie tegoż ministerstwa, a w konsekwencji na ogólnopństwowym. Pominąwszy fakt, że zwyczajka taryfy kolejowej może

wywołać dalszy wzrost drożyzny, musimy zaznaczyć, że obliczanie strat kolei na przewozie węgla jest błędne, gdyż eksport węgla na Gdańsk i Gdynie wynosił w rb tylko 1/4 część naszego całego eksportu węgla, a według danych z r. 1925 — tylko 1/7 ogólnego tak, że państwo jest w stanie powetować sobie te ewentualne straty na taryfie wewnętrznej, która bezsprzecznie jest aktywną. A więc przy zmianie taryf eksportowych należy postępować w ten sposób, aby ujemnego wpływu na całokształt gospodarki krajowej nie sprawiło.

O import wyrobów szklanych do Anglii.

Wobec podwyższonych w Niemczech i Czechosłowacji cen — poważne firmy angielskie poszukują dostawców na wyroby szklane t. j. kieliszki, klosze, cylindry i różne inne szkło. Udzielone próbne zamówienie w wysokości £ 40.000 fabryce szkła w Rydze dowodzi, jak poważny zbył możnaby zjednać sobie w Anglii.

Zakupy rządu hiszpańskiego.

Rząd przeznaczył 70 milionów pesetas na zakup materiałów do budowy i odbudowy kolei, w tem polecono zakupić 250 parowozów, 900 krytych i 800 innych wagonów towarowych. Rozdział dostaw i rozpatrzenie ofert powierzono komitetowi rządowemu.

St.

Zapytania nadeszłe do działu informacyjnego Tow. Wydawniczego „KUPIEC” w Poznaniu

Do każdego zapytania prosimy dołączyć 50 gr. Wszystkim interesentom odpowiadamy listownie często po kilka razy.

Nr. 1125. Która firma w Polsce może dostarczyć skombinowaną maszynę do frezowania, czyszczenia obuwia i polerowania spodków.

Nr. 1138. Która firma dostarcza mosiężne siatki do sisek od mleka.

Nr. 1142. Która fabryka wyrabia prety, laski i materiał na parasole, oraz laski spacerowe.

Nr. 1146. Która fabryka wyrabia drucziane zmywaki do mycia naczyń kuchennych.

Nr. 1182. Która firma wyrabia metalowe rozpylacze kieszonkowe.

Nr. 1211. Która firma sprzedaje mosiężne siatki do sisek do mleka.

Nr. 1217. Która firma w Polsce wyrabia centymetry lniane, gatunek prima.

Nr. 1236. Prosimy o podanie kilku firm, które wyrabiają gumki do szkieł do konserw.

Nr. 1244. Która firma wyrabia wszelkiego rodzaju azbesty.

Nr. 1245. Kto wyrabia skówki do trzonek pilnikowych z blachy żelaznej, blankowej, tłoczone, przeciągane.

Nr. 1247. Która firma wyrabia smołę siodlarską, czyli pak.

Nr. 1248. Która firma wyrabia trzonki do szydeł siodlarskich i noże.

1256. Która fabryka w Polsce sprzedaje składane metry z drzewa, t. zw. całówki.

Nr. 1257. Która fabryka w Polsce dostarcza hufale (gwoździe do podków koni).

Nr. 1265. Która firma może dostarczyć maszynę do plisowania.

Nr. 1274. Która fabryka wyrabia mosiężne zawiasy do mebli.

Nr. 1278. Która firma dostarcza pierścienie do kos.

Nr. 1279. Która firma dostarcza gazę do okien.

Nr. 1282. Czy jest w Polsce fabryka szczotek druczianych.

Nr. 1283. Która firma wyrabia łyżki (Martin-stahl) i aluminiowe.

Nr. 1284. Która firma wyrabia noże kuchenne, kieszonkowe i widelce.

Nr. 1285. Która firma wyrabia brzytwy i maszynki do strzyżenia włosów.

Nr. 1291. Gdzie można zakupić gumę rozpuszczoną t. zw. Gummi-Loesung w puszkach kg. 1000 gram.

Nr. 1294. Która krajowa fabryka wyrabia okucia rymarskie, czarne lakierowane oraz platerowane, żółte i białe.

Nr. 1296. Która firma wyrabia płótna nieprzemakalne na namioty — lub która firma ma na nie zastępstwo w Poznaniu.

Nr. 1297. Gdzie można nabyć maszyny do wyrabiania wszelkiego rodzaju cukierków.

Nr. 1298. Gdzie można nabyć wzory do rysowania ręcznych robótek.

Nr. 1299. Która fabryka krajowa wyrabia wióry stalowe t. zw. (Stahlspähne).

*

Która firma przejęłaby na Zachodnią Polskę reprezentację pewnej krajowej poważnej fabryki maszyn ręcznych do wyrobów z piasku i cementu, maszyn dla przemysłu budowlanego, oraz narzędzi i maszyn dla straży pożarnych. W rachubę wchodziłyby tylko firmy ekonomicznie dość silne, lub osoby mogące we wskazanym kierunku wykazać dość sprężystą działalność handlową.

PP. HURTOWNIKOM I WYTWÓRCOM
zwracamy szczególną uwagę na powyższe zapytania.

Skrzynka do listów.

— Firmie K. H. i Syn w Rzeszowie, odpowiadamy, że rekordzielnik opłacający świadectwo przemysłowe VII kategorii obojętne na miejscowość w jakiej znajduje się jego przedsiębiorstwo, nie ma obowiązku składania zeznań o obrocie.

Wytwórnia Wozów Taborowych
w Poznaniu, Wały Leszczyńskiego 49, tel. 14-19.

SPRZEDA:

Ca 3 000 okraglaków brzożowych na dyszle i rozwozy,
ca 2 000 klg. czernidla (w butelkach),
ca 600 klg. smoły szewckiej,
ca 19 000 szt. szczotek i mazaków do obuwia,
ca 30 000 kłapek do szczotek i mazaków,
ca 25³ okraglaków na piasty.

2678

KUPI:

Chłodnice do samochodu cięż. „Saurer“, 5 tonn.

Dzierżawy, zastępstwa, personal, sprzedaże itd.

Elektrownia Kutnowska poszukuje

2647

zdolnego maszynisty

obeznane go z motorami Diesla. Zgłoszenia z podaniem kwalifikacji i warunków nadsyłać do

Zarządu Elektrowni Kutnowskiej, Wojew. Warszawskie.

akiernik powozowy

Cechowy majster poszukuje od zaraz **POSADY** w fabrykach powozów, wagonów lub też narzędzi rolniczych. Oferty uprasza się przesyłać do:

W. Łapiński, Włocławek, ulica Cyganka nr. 11.

2654

Konstruktor

do wypracowania rysunków ogólnej budowy maszyn, poszukiwany. Wiadomości w gorzelnicwie i budowl aparatów pożądane. Zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw z podaniem referencji i pretencji do: **Fabryki Maszyn A. Horstmann, Sp. z o.p. Starogard (Pomorze).**

LOKALE

warsztatowe 80 m² i szopy zamknięte 140 m² do wynajęcia. **Maslowski, Poznań, Grunwaldzka 5** 1289

TANIO SPRZEDAM

1 leżąca kotłownia parowa: 12 m³ powierzchni ogrzewalnej; oraz 1 leżąca maszyna. Wszystko w dobrym stanie i podatne w każdej chwili do uruchomienia. **Pawlikowski, Gorale p. Konojady - Brodnica.**

Do sprzedania:

1 taśmówka, o ręcznym napędzie z łańcuchem na łożyskach kulkowych, 1 piła tarczowa (cyrkularka) na łożyskach kulkowych, 1 tokarka. **Andreskowski, Bydgoszcz, Mazurska nr. 28.**

Samochód

6 osobowy używany, w dobrym stanie, do sprzedania. (1286)

Kruszyński, Września, Sienkiewicza 38.

Używane narzędzia rolnicze na sprzedaż: 1) 4 9-cio zębowa

sprężynowe kultywatory

(Ventzki) à 40 zł. włącznie z nowym 2-kołowym przedwoziem. 2) ca 20 szt. Ventzki'go plużków do obsypywania ziemniaków, od 4 lat używanych à 13 zł. 3) 7 szt. dwuskołowców à 30 zł. 4) 4 szt. czterokołowych pokładaczy à 25 zł. 5) 1 śrutownik. 6) kilka torfiarek. Ceny fr. loko załadunku.

Zollenkopf, dobra rycerskie **Milewo**, poczta i st. kolejowa: **Twarda Góra, pow. Świecie, Pomorze. Telefon: Nowe 35.**

Maszyny

stolarskie, motor elektryczny 15 P.S., wyrówniarka, dyktówka, taśmówka, frezerka, 2 tarczówki, 4 wiertarki, szlifierka — cena 6000 zł. 1288

Wieczorek, Poznań, Fredry 1, od 3-4.

Radjo-

aparat 4-lampkowy, bardzo głośny i selektywny. sprzedam tanio. **B. Teidelt, Poznań, Poplińskich 8.** 1290

Mam większą ilość **drutu kolczastego** na sprzedaż po niskiej cenie.

Plóciennik, Gniezno, Wawrzyniecka 39 - Handel starego żelaza.

Samochód marki „Opel“

15-35 koni, w b. dobrym stanie, gumy prawie nowe. Cena g. ugody. Oferty: **Młyn parowy Palewy (Wlkp).** 1290

SPRZEDAMY KORZYSTNIE:

6 tokarń do żelaza od 2 1/2 mtr do 1 mtr., 2 uniwersalne gryzarki do żelaza, 1 szeping i 1 heblarkę Zimmermanna, 2 metrową 2631

Maszyny zagran. prawie nowe.

Inż. Z. i J. KŁOC, Bydgoszcz, Grodzka 30 — Tel. 15-45.

KORZYSTNE KUPNO!

Lokomobila f-my „Marshal“ Angl. z bliźniaczą maszyną do 20 koni mm, po gruntownym wyremontowaniu zaraz do sprzedania tanio. Wiadomość: **M. Bieniecki, Włocławek, ul. Królewicka 43.**

2653

Sprzedam kompletny mały KARUSEL

z katarynką, nadający się na wszelkie zabawy i do ogrodów, 2 szwskie maszyny do szycia, aparat do wody selterskiej, wiertarkę kowalską. **Laszkiewicz, Wronki.** 1291

Stolarnia

z maszynowym urządzeniem zaraz korzystnie na sprzedaż. **St. Puppel, Tuchla (Pomorze) Rynek 24.** 1278

1277

Wieża reklamowa Eifel

która stała podczas ostatniego Targu Poznańskiego przy ulicy św. Marcina obok zamku, tanio do nabycia. **Roman Kurjewski, mistrz szklarski, Poznań, ul. Przecznicza 11, tel. 6786**

Motor Diesel'a

15 P.S. fabrykat „Deutz'a“ prawie nowy, 2 lokomobile, 20 i 12 P.S., motor benzynowy „Hille“, 10 P.S., wszystko bardzo dobrze utrzymane, sprzedam po przystępnej cenie **Skład Maszyn Łuż. Kłoc w Bydgoszczy, ul. Grodzka 30. Telefon 15-45** 2645

MOTOCYKL

„Wander“ 4 1/2 P.S., mało używany nowy typ, w bardzo dobrym stanie natychmiast sprzedam **Olszyński, Poznań, plac Nowomiejski 9.** 1983

KOSY

różnej wielkości, bobki, młotki, dziabki i t. p. z powodu likwidacji interesu sprzedam niżej cen zakupu. **Ig. Wojciechowski, Buk.** 1292

50 BECZEK

drewnianych do nafty, dobrze utrzymanych, sprzedam natychmiast za gotówkę, również cztery zbiorniki do nafty, wagi około 7 centnarów. **Bonin Gniezno, ul. Zielona 4.** 1295

1296

MOTOR

12 konny na naftę i benzynę, z powodu sprowadzenia silniejszego, korzystnie do nabycia. Zgłoszenia uprasza **St. Szymanowski, Ostrów.**

1288

2 lokomobile

20 P.S. i 12 P.S., 1 motor Diesel 15 P.S. oryginalny „Deutz“ leżąca, prawie nowy i 1 motor benzynowy „Hille“ 10 P.S. sprzedamy korzystnie. **Biuro Techniczne, Bydgoszcz, Grodzka 30, tel. 15-45.**

1284

RENAULT

autobus na 20 osób, z elektrycznym oświetleniem, prawie nowy, natychmiast do sprzedania. **J. Rządowski, Bydgoszcz, Sienkiewicza 60**

Samochód

Hansa 6-osobowy sprzedam za gotówkę 900 złp. (1287)

B. Stan, Poznań-Sołacz, Podolska 2.

Omnibus Berliet na 22 osoby, mało używany, korzysnie na sprzedaż — Oferty proszę nadesłać do biura ogłoszeń „PAR“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr 14,58. 1285

Motocykl 1295

N. S. U. 2-cylindrowy, 6 1/2 P. S. rejestrowany, z biegami za 850 zł. na sprzedaż. Poznań, św. Marcina 18/17 u Sroki.

KUPNA

TOR KOLEJKOWY

systemu Spaldinga, używany, 2 m długości

używane luźne SZYNY 65 mm wysokości
WYWROTKI 3/4 m³ pojemności, 600 mm szerokości toru
natychmiast poszukiwane celem kupna. 2644

Oferty z podaniem ceny pod nr. 2644 do admin. „Rynku Metalow. i Maszyn.“, Poznań, ul. Wielka 10.

MOTOCYKL nowego typu, mało używany, od 3 s. k. począwszy, opony możliwie balonowe, starter, biegi, światło elektryczne kupi
Inspekcja Wałowa w Pszczynie. 2649

MOTORU

na równy prąd, 20 P. S. z rozrusznikiem, 440 Volt, poszukuje zaraz. Zgłoszenia z podaniem roku budowy i fabrykatu uprasza
ADOLF KRAUSE & Co. T. z o. p. Toruń-Mokre. Telefon 646. 1271

Poszukuje się kupna 2650

KOTŁA z dwupłomienną RURĄ

ca 100 kw. m. powierzchni grzewalnej, 8—12 atm. ciśnienia, nie dłuższy ponad 8 metrów.

LATUSSEK biuro inżynierskie KATOWICE
Rynek 8. — Telefon 1013.

Kocioł parowy

2 płomienny od 8 — 12 atm. od 65 — 85 kw m ogrzewalni, mało używany, w dobrym stanie, kupi za gotówkę. Młyn parowy Pniewy (Wielkopolska). 1286

Kupię

lekko — ciężarowy samochód

St. Smolibocki, Wronki.

Kupię samochód nowoczesny

używany lecz w dobrym stanie, 4-siedzeniowy do 10/30 H. P. Szczegółowe oferty z podaniem fabrykatu oraz ceny uprasza się nadesłać do Biura Ogłoszeń „PAR“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 14,91. 1270

Motocykl

3 1/2—9 K. M., nowszy typ kupię. Oferty z podaniem ceny, marki i sily do Kurjera Poznańskiego zdw 43 945. 1275

Kupimy 2 silniki elektryczne

firm pierwszorzędnych, 440 volt prądu stałego, o sile 8—12 KM. obrotów ca. 1100—1300. Silniki winny być w dobrym stanie lub też nowe. Oferty z warunkami do biura ogłoszeń „PAR“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 14,125. 1272

Kuźnia

z ogrodem owocowym w dużej wsi na sprzedaż. Maksymilian Kosicki, Grodzisk, Bukowska 30. 1292

2 samochody

ciężarowe 4-tonnowe marki „Benz Gaggenau“ i „Austro-Fiat“, w dobrym stanie do sprzedania. Informacyj udziela
W. Lewandowicz. Poznań, św. Marcina 57. 1293

Glin 1294

(aluminium) kilka centnarów do oddania. Oferty do „Par“, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod 1440.

2 wagony 23 m/m desek sosn. środkowych

suchych i czystych, wyborowej jakości za gotówkę zakupi (1276)
Tartak Jarocin T. z o. p. w Jarocinie (Wielkopolska)

Pas 1298

do transmisji, 8 mtr. długi, kupię. Jerszyński, Poznań, św. Marcina 5.

Kupię lokomobile 60 P. S. z przedpaleniskiem,

najchętniej na kołach, szczegółowe oferty z podaniem ceny oraz warunków zapłaty: 1299
W. Barczewski, Kowanówko, pow. Obornicki.

Poszukujemy używ. heblarki

i piły taśmowej. Dokładne dane co do fabrykatu, wielkości, roku budowy, warunków płatności i ceny do administracji „Rynku Metalowego i Maszynowego“ pod nr. 2677

Poszukuję grabiny i akacji

wałki lub kloce użytkowe. Józef Wojtynek, handel drzewem, Mikotajów, Województwo śląskie. 1301

Samochód

używany tylko w dobrym stanie, na 4 lub 6 osób, kupię za gotówkę. Łaskawe oferty z podaniem ceny upraszam. St. Jan-kowiak, Poznań, Kościelna 35. 1285

Kupię zaraz lokomobile 60 — 80 KM., używaną, możliwie nowego typu. — Zgłoszenia do firmy: St. Malinowski, fabr. maszyn i odlewnia żelaza, Śrem (Wlkp.). 1887

Kupię MAŁĄ LOKOMOBILĘ

3-5 H. P. używaną, niereperowaną, Motor na gaz świetlny 4-5 H. P. używany, Motor ropowy 4-5 H. P. używany
Fabryka Maszyn I. Zdunek, Pleszew. 1278

Lokomobile

na podwoziu, używaną w dobrym stanie, 10 — 12 P. S., nie za starą, kupi Koerth, Dąbrowa pow. Mogilno. 1274

KUPIĘ

maszynki do wyrabiania cukierków wszelkich gatunków. —

St. Smolibocki, Wronki.

Dział budowlany i drzewny

Ruch w kamieniołomach kościerskich.

Spółeczeństwo nasze z uznaniem przyjmuje do wiadomości poczynania wszystkich jednostek prywatnych czy rządowych, zmierzające do zmniejszenia panującego bezrobocia. Wiele uczynić mogą pod tym względem przede wszystkim samorządy.

Oto co w tej sprawie pisze nasz korespondent z Kościerzyną:

„Przedsiębiorczość prywatna na Kaszubach nie dorównuje p. trzebom miejscowego ludu roboczego, ani możliwościami stworzenia korzystnej gałęzi przemysłu miejscowego. Przedewszystkiem brak tu ludzi z kapitałem, którzy chcieliby i mogli przyczynić się do rozrostu przemysłu w tej przez przyrodę nie bardzo hojnie w naturalne bogactwa wyposażonej krainie. Przedsiębiorstwa, które ongiś tu kwitły, zamarły i narazie skazane są na bezczynność właśnie z powodu braku kapitałów. Tak np. w Lubianej — pow. Kościerzyński — znajdują się bogate pokłady marglu, które możnaby z wielkim zyskiem dla całej okolicy wykorzystać. To samo powiedzieć można o tartaku p. Appelhagena w Kościerzynie i elektrowni Sulęczyńskiej, którą możnaby rozbudować na obrzynną centralę, jakto postąpiono z elektrownią w Gródku.

Rząd zaangażowany w większych przedsiębiorstwach, dopomaga mniejszym — lokalnym, udzielając im środków finansowych, zwłaszcza gdy chodzi o samorządy powiatowe.

Powiat kościerski nie omieszkiał korzystać z możliwości uzyskania kredytów. W zeszłej zimie zaszła konieczność stworzenia warsztatu pracy dla licznych rzesz bezrobotnych. Roboty koło dróg pochłaniają dużo pieniędzy i nie dają procentów, ani też liczyć nie można na zwrot włożonych kapitałów.

Możliwość procentów zaś i zwrotu pieniędzy zapewnia eksploatacja kamienia, który w powiecie kościerskim jest bardzo obfity i dobry. Z drugiej zaś strony odczuwać się dawał brak tuczni, potrzebnego do budowy nowego toru magistralnego. Dla tego rada powiatowa przystąpiła do wykonania projektu — i stworzyła rzecz wielką.

Wielką, gdyż w przeciągu 10 miesięcy powstało poważne przedsiębiorstwo, zatrudniające zgórą 400 robotników, posiadające własny parowóz, moc lorek, warsztaty, samochód ciężarowy — a które w przeciągu 10 miesięcy dało czystego zysku 29 tys. złotych.

Kopalnie siłowca znajdują się w dolinie, ciągnącej się od Nowej Karczmy aż pod Kamionki t. j. w pasie długości około 3 kilometrów. Tłucze się surowiec lub obrabia przeważnie w Nowym Barkocinie, dokąd prowadzi tor kolejki polowej — własności prywatnej przedsiębiorstwa. Tamże kamieniołomy posiadają bocznicę z rampą długości 25 metrów. Lorkami zwozi się tłuczeń i wysypuje wprost do wagonów. Co dzień ładuje się jeden pociąg roboczy.

Przedsiębiorstwo prosperuje, a co najważniejsze zapewnia pracę kilku setkom robotników i umożliwia spokojne życie kilku tysiącom osób, bo u nas rodziny liczne. Obecnie njema już w powiecie kościerskim bezrobotnych niekwalifikowanych, a praca pójdzie przez cały rok w równym tempie, gdyż zamówienia osiągnęły liczbę 40 tys. tonn, które winny być dostarczone w bieżącym roku.

Zysk, osiągnięty z kamieniołomów, przyczyni się w wielkiej mierze do zniżenia wymiaru podatków samorządowych i świadczeń (jak opłat drogowych i t. p.) — dając rękojmię przychylnego stanowiska ludności do tego przedsiębiorstwa.

Step.

Popyt zagranicą na drzewo polskie.

Wydział Zagraniczny Międzynarodowego Targu w Poznaniu służy eksporterom drzewnym bezpłatnymi informacjami o popycie na drzewo i jego warunkach na rynkach zagranicznych.

Mimo paromiesięcznego dopiero istnienia Wydziału Zagranicznego, jako na szeroką skalę zakrojonego biura informacyjnego dla eksportu i importu, już dotąd bardzo często zagraniczni interesenci zwracają się do Międzynarodowego Targu w Poznaniu o informacje co do polskich firm eksportowych, oraz co do wyniarów i jakości ich towaru. Dlatego Dyrekcja Międzynarodowego Targu w Poznaniu prosi o nadsyłanie jej odpowiednich materiałów informacyjnych.

Rynek angielski. Wydział zagraniczny M. U. T. P. ma: 1) wzory kontraktów, 2) wzory specyfikacji (wymiaru i gatunki), 3) na najdokładniejsze wykazy drzewnych firm importowych angielskich, według ich specjalizacji.

Rynek francuski. Wydział zagraniczny otrzymał wszelkie dane dotyczące warunków handlowych drzewa we Francji. Przedewszystkiem dokładnie poinformowany jest Wydział co do Francji południowej (ryнку Marsylji i Bordeaux). Ubocznie zaznacza się, że Marsylja importowała przed wojną znaczne ilości materiałów drzewnych. Dzisiaj handel ten upadł. A właśnie firmy marsylijskie chętnie nawiązałyby handlowy kontakt.

Rynek belgijski. Wydział zagraniczny M. U. T. P. jest w możności udzielić informacji o belgijskich firmach, importujących budulec, kolejowe materiały drzewne, meble i gotowe towary.

Rynek szwajcarski. Co do tego rynku winni zwrócić się do Wydziału Zagranicznego M. U. T. P. przede wszystkim ci nasi eksporterzy, którzy mają na wywóz drzewo świerkowe (o śr. 35 do 100 cm), dębinę (55—60 cm), olszynę (55—60 cm), buczynę (od 30 cm w górę), — wszystkie o długości 4—12 m, oraz jesiony o długości 3—6 m, a o średnicy od 25 cm. Największym popytem cieszy się świerk i jesion.

Rynek duński. Wydział Zagraniczny udzieli wszelkich informacji, dotyczących warunków eksportu drzewnego do Danii. Jak nam donoszą, chętnie byłby tam widziany szerszy bezpośredni kontakt handlowy, tj. z wyłączeniem czegoś dotąd pośrednictwa niemieckiego.

Rynek węgierski. Podobnymi informacjami służyć może Wydział naszym eksporterom drzewnym, wywożącym, lub chcącym wywozić towary drzewne na Węgry. Według ostatnich wiadomości, jakie otrzymała Dyrekcja Międzynarodowego Targu w Poznaniu, interesenci węgierscy odnoszą się bardzo przychylnie do naszej ekspansji na tamtejszym rynku drzewnym. Wydział Zagraniczny może również podać osoby na Węgrzech, szczególnie chcące zająć się rozwojem polsko-węgierskiego handlu drzewnego.

Rynek algierski. Ostatnio doniesiono nam z fachowych kół w Algierze, że korzystniej niż dotąd układają się warunki dla dalszego eksportu drzewa na rynki tamtejsze. Oprócz zapotrzebowania na podkłady impregnowane, jeden z poważnych przedstawicieli algierskiego handlu

drzewnego w Oranie chce nawiązać stosunki z polskimi eksporterami sosny budowlanej, desek i klepek. Wydział Zagraniczny Międzynarodowego Targu w Poznaniu poda bliższe informacje o wymiarach, warunkach zapłaty i o firmach algierskich w portach Algierze i Oranie. Co do mebli giętych, dotychczasowe rzadkie próby z naszej strony okazały się bezskuteczne, i to wobec konkurencji Czechosłowacji. Polskie fabryki mebli giętych, chcąc wystąpić ze swymi produktami w Algierze, zechcą zwrócić się do Wydziału Zagranicznego Międzynarodowego Targu w Poznaniu, a stąd otrzymają adresy, gdzie trzeba przesłać próbki i katalogi. Podobnie ma się sprawa z wyrobami koszykarskimi, co do których jednakże radzą nam, by polskie fabryki otworzyły na miejscu skład. Poszukiwane są na rynku algierskim tańsze materiały drzewne na pudełka (i to przedewszystkiem do fabryk tytoniu), dębowe forniery, dychty, obłogi, listwy itp. materiały do wyrobu mebli.

Kredyty inwestycyjne dla miast.

W Ministerjum Skarbu sfinalizowano rokowania w sprawie uzyskania kredytów w wysokości 10.000.000 dolarów. na roboty inwestycyjne w miastach. Kredytów udziela znana firma Ullen i Comp. Rząd natomiast daje gwarancję na uzyskane kredyty. Wśród miast, które kredyty owe otrzymają na warunkach, jakie poprzednio otrzymały Łódź, Częstochowa i Lublin — znajdują się między innymi: Tarnów, Rzeszów, Kalisz, Pabjanice, Sosnowiec, Dąbrowa, Będzin, Tomaszów.

Ujemne strony ruchu budowlanego w Polsce.

Od bawiącego przez dłuższy czas w Czechosłowacji łódzkiego przedsiębiorcy budowlanego, dowiaduje się „Kurjer Łódzki“, jakie czynniki składają się na zanik ruchu budowlanego. Mianowicie w Czechosłowacji pracuje murarz 10—11 godzin dziennie i kładzie przez ten czas 600 cegieł, zarabia zaś, licząc cztery i pół korony za godzinę, tj. 1 zł. 10 gr. za godzinę. U nas kładzie murarz około 250 cegieł, pracuje 8 godzin, zarabiając 2 zł. 50 gr. za godzinę. Położenie 250 cegieł kosztuje u nas 20 złotych, w Czechosłowacji 5 zł. 50 gr. Jeżeli uwzględnimy jeszcze, że u nas za kapitał na budowę płaci się 20—30 procent rocznie, a w Czechosłowacji na 5—7 procent rocznie dostaje go tam każdy, to zrozumiemy przyczynę ogromnego ruchu budowlanego w Czechach, a zanik ruchu budowlanego u nas.

Lwów buduje.

Na jednej z ostatnich konferencji prasowych w ratuszu prezydent miasta, p. Neumann, oznajmił przedstawicielom prasy, że w celu ulżenia klęsce bezrobocia miasto przystąpi w najbliższym czasie do większych robót kanalizacyjnych, drogowych, oraz do budowy kilku własnych kamienic; ponadto podjęta będzie budowa trzech baraków dla bezdomnych. Miasto spodziewa się zatrudnić w ten sposób znaczną ilość bezrobotnych.

Opłaty od spławu drzewa.

Rozporządzeniem p. Ministra Robót Publicznych (Dz. Ust. nr. 28 z dnia 27. 3. 26. r. poz. 174) zmieniono wysokość opłat, pobieranych od statków, tratw i spustu drzewa luźnego na wodach publicznych śródlądowych. Zmieniona opłata od tratw z ładunkiem lub bez ładunku wynosi: 1) przy odległości drogi do 300 kilometrów włącznie 2 grosze, 2) przy odległości drogi ponad 300 km. — a) za przestrzeń od 1—300 km. 2 grosze, za dalszą 1 grosz.

Z rynku materiałów budowlanych i drzewa.

MATERJALY BUDOWLANE.

Warszawa. 13. 4. (A. W.). Cegła budowlana za 1000 sztuk loco cegielnia: gat. maszynowe 60 zł., ręczne 50 zł., (wymiar 270×135×65 mm). Przy większych obstalunkach rabat od cen powyższych zależy od umowy. Ruch i zakupy minimalne.

Katowice. — (A. W.). Cegła maszynowa I gat. za 1000 sztuk 30 zł. loco cegielnia. Zapotrzebowanie małe, ożywienie słabe, brak odbiorców.

Kraków, 12. 4. (A. W.). Ceny w zł. loco Kraków. Cegła maszynowa 65—70, cegła pustaki 90—100, cegła piecowa 65—70, cegła podwójnie prasowana 70—80 za 1000 sztuk, dachówka falcówka 150 zł, dachówka gąsiorzy za sztukę 60 gr. wapno za 10 tonn mularskie 330—350, gips mur. za 10 tonn 460, gips sztukatorski 530 gips modelarski 1200, gips alab. 1600—2500, ter. zwyczajny za 100 kg preparowany 18—22.50, cement (100 kg) 7.50, papa Nr. „80—150“ — 6.05—9.80 zł., mata trzciniowa za m² 12—20 gr, kreda zagraniczna mielona 13 zł za 100 kg, biel cynkowa 23 dol. za 100 kg, glina malarska zagraniczna 2—2 $\frac{1}{2}$ dol., żelazo betonowe 32 gr, żelazo handlowe 32 gr, asfalt naturalny 35 gr za 1 kg, szkło okienne 2.70 fr szw, blacha cynkowa za m² 0.25 dol, gwoździe 48 groszy.

Berlin, 13. 4. (A. W.). Zachodnio-niemiecki związek cementowy obniżył cenę cementu. Nowa cena cementu waha się za 10 tonn od 440 do 530 marek zależnie od rejonu sprzedażnego (Zone), których jest 18.

DRZEWO.

Bydgoszcz, 13. 4. (A. W.). Urzędowa Ceduła Giełdy Drzewnej w Bydgoszczy z dnia 8 b. m.; płacono za m³, w nawiasach żądano: bale angielskie w/g zwyczajów gdańskich, świerkowe u/s. 365 zł, sosnowe u/s. 355.50 zł, sosnowe IV klasy 276.50 zł za standard, wszystko franco wagon Gdańsk—Holm; sosnowy budulec, średnicy w czubie 20—29 cm. przeciętnie 23/24 cm., czerwono — korowany franco Bydgoszcz woda (48.50 zł), podkłady dębowe pruskiego typu, franco wagon granica polsko-niemiecka, z dostawą na 6 mies. (10.60 zł) za szt., kopalniaki sosn. suche, zdrowe, wedł. listy kupującego franco granica via Makoszoza (28.35 zł), kopalniaki sosn. średn. 2 $\frac{1}{2}$ “ — 7“ w czubie, dl. do 30“ nasinałe, ale proste i zdrowe, sówkowe, franco wagon Gdańsk 21.15 zł, bukowy materiał tarty I kl. franco wagon Bydgoszcz (87 zł), sleepry 50/30/20 franco wagon Gdańsk 12.15 zł, transakcje. W poszukiwaniu: papierówka świerkowa, jesionowe, zupełnie suche deski, stol. I klasy.

Przetargi i licytacje

Przetarg na dostawę podków i haceli.

Korpus Ochrony Pogranicza odda w drodze przetargu ofertowego dostawę następujących materiałów: 85.000 szt. podków półfabrykatów, 580.000 szt. haceli, w czym 75 — 80 proc. ostrych. Zapotrzebowane przedmioty winny ściśle odpowiadać warunkom technicznym, ustalonym przez Dep. II. Kaw. M. S. Wojsk. Oferty wraz z załącznikami i wadium w wysokości 3 proc. oferowanej sumy w zalakowanych kopertach firmowych, z napisem: „Oferta na dostawę haceli dc L. 2767/26 K. O. Pogranicza z dn. 23 marca 1926 r.“ składać należy w Kancelarii D - wa K. O. Pogr. (pokój Nr. 7) najpóźniej do dnia 23 kwietnia br., godz. 10. Oferty na dostawę pojedynczych materiałów są dopuszczalne. Dowództwo Korp. Ochr. Pogr. zastrzega sobie dowolny wybór oferenta, jakoteż zmiany w ilościach zakupywanego materiału. Przetarg odbędzie się dnia 24 kwietnia br. o godz. 12 w D - twie K. O. Pogr. w Warszawie.

Kogo interesują towary niemieckie?

niechaj czyta właściwe w swym zakresie niemieckie czasopismo eksportowe

„Der Export-Grossist“
Pössneck (Niemcy).

Tam znajdzie każdy najkorzystniejsze źródło zakupu i dostawy towarów wszelkiego rodzaju i gatunku. Prosimy zażądać bezpłatnej przesyłki numerów na okaz!

2570

Plagę popiołu lotnego

przy wszystkich kotłach parowych usuwa patentowany przyrząd wydychowy dla lotnego popiołu D R P.

Latussek, Ing.-Büro, Katowice
Rynek 8 — Telefon 1013.

2641

PRZEWODNIK

POZNAŃ

ŚW. MARGIN 30

TELEFON 1571

1809

poleca
korzystnie

Stal

Narzędzia
Śruby

Naśrubki — nity
Lasze — haki do szyn

Cyny
Antymon — ołów

Okucia

budowlane
i meblowe

Artykuły
techniczne
i szmerglowe

Pasy zapędowe

Rury

Armatury — łączniki

Liny stalowe

Łańcuchy

Siatki druciane

Wagi dziesiętne
i stołowe, ciężarki

Produkty Hut Górnośląskich

jakoto:

Żelazo sztabowe, taśmowe, uniwersalne, dźwigary, korytka, blachy żelazne, cynkowe i pocynkowane, rury do gazu, wody i pary, podkowy, osie itp. dostarczamy w ładunkach wagonowych krótkoterminowo **po miarodajnych cenach**

Na żądanie służymy wyczerpującą ofertą i terminem dostawy. Zamówienia z rozdrobnioną specyfikacją i mniejsze ilości wykonujemy z naszego bogato zaopatrzonego składu po najtańszych cenach składowych. Również polecamy łaskawej uwadze nasz **hurtowy oddział narzędzi i maszyn, różnych towarów krótkich żelaznych** itp. Przy wszelkich zapytaniach uprasza się o podanie potrzebnych ilości i dymensji.

2192

Katowicki Handel Żelaza Sp. z o. o., Katowice

Biuro ul. Młyńska 37

Składy z własną bocznica kolejową Katowice-Dąb

Telef. 13, 14 i 165

B-cia Schmidt

Bydgoszcz, ulica Toruńska 1

HURTOWNIA ŚRUB

Reprezentują
następujące firmy:

Metalowe Zakłady Hutnicze
Schaefer i Schael, Katowice

metale wszelkiego rodzaju

Gerdes, Przemysł Fosforbronzu Sp. z ogr, odpow. Katowice
armatury i odlewy metalowe

Simonswerke, Rheda

okucia budowlane 2372

Stahlschmidtwerke, Cronenberg

narzędzia rękodzielnicze

Schenck u. Liebe-Harkort A. G.

Remscheid

łyżwy

Dostawa blachy cynkowej.

Wojsk. Instytut Geogr. w Warszawie, Wilcza 64, wzywa do złożenia do dnia 28 kwietnia rb. ofert na dostawę 200 arkuszy blachy cynkowej litograficznej wyrobu krajowego, lub zagranicznego z zawartością 95 proc. cynku, chemicznie czystej, bez zawartości ołowiu, żelaza, siarki i węgla, precyzyjnie szlifowanej i polerowanej o wym. 50×66 cm. grubości o 0,75 mm. Do oferty złożonej w kopercie zalakowanej, oraz z napisem na kopercie: „Oferta na dostawę blachy litograficznej“ należy dołączyć dowód złożenia w Kasie Skarbowej wadium w wysokości 3 proc. oferowanej dostawy. W ofercie należy podać termin dostawy.

Dostawa prasy przedrukowej.

Wojsk. Instytut Geogr. w Warszawie, ul. Wilcza 64, wzywa powtórnie do złożenia do dnia 28 kwietnia rb. ofert na dostawę 1 prasy przedrukowej „berlinki“ (Steindruck Handhebelpresse) fabryki Krauze, wym. 80×110 cm. najnowszego typu. Do oferty nadesłanej w kopercie zalakowanej, oraz z napisem na kopercie: „Oferta na prasę przedrukową 80×110“ należy dołączyć dowód złożenia w Kasie Skarbowej wadium w wysokości 3 proc. oferowanej dostawy. W ofercie podać termin dostawy. W. I. G. zastrzega sobie prawo oceny i wyboru ofert.

Z rynku metalowego i węgla

WYROBY METALOWE.

Warszawa, 12. 4. (A. W.). Dom Handlowy A. GEPNER, Warszawa, Grzybowska 27 podaje obecne ceny orientacyjne półwyrobów metalowych na rynku warszawskim za 1 kg. w zł.: blacha miedziana — cena zasadnicza 3,70, drut, oraz pręty miedziane — cena zasadnicza 5,20, blacha mosiężna — cena zasadnicza 3,85, drut mosiężny — cena zasadnicza 4,30, pręty mosiężne — cena zasadnicza 3,60, rury mosiężne i miedziane — ceny w zależności od wymiaru.

Warszawa, 12. 4. (A. W.). Dom Handlowy A. Gepner, Warszawa, Grzybowska 27 podaje obecne ceny orientacyjne starych metali na rynku warszawskim za kg, w złotych: miedź stara 1,50—1,55, mosiądz 1,10—1,20, Rotguss 1,50—1,55, cynk 0,80.

Warszawa, 13. 4. (A. W.). Rury kanalizacyjne i zlewo-we 50 zł, rury wodociągowe leżące lane 55 zł, farony o 10% drożej, rury wociągowe stojące lane 50 zł, (plus dopł. wym.), fasony zależnie od typu i rozmiaru o 10 — 15 zł. drożej. Powyższe ceny rozumieją się za 100 kg. fr. wag. st. załad. przy dzisiejszej cenie surówki 180 zł za tonnę.

Nowy-Bytom, 13. 4. (A. W.). Surówka odlewnicza Huty Pokoju Nr. 1 (Friedenshütte P. G. S. — reprezentacja S. A. Józef Wdowiński w Warszawie) cena za tonnę 180 zł. loco stacja Nowy-Bytom.

Bielsko, 12. 4. (A. W.). Ceny za 100 kg. Żelazo 3,20, bednarka 3,60, blacha czarna do 5 mm 4,15, od 5 mm 4,50.

Berlin, 13. 4. (A. W.). Urz. not. w R. M. za 1 kg. Miedź rafinada 99—99,3% 1,16¹/₂—1,17¹/₂, — Standard 1,14—1,15, oryginalny surowy cynk hutniczy (w woln. obr.) 0,66¹/₂—0,67¹/₂, cynk w płytach remelted zwykłej jakości handl. 0,61¹/₂—0,62¹/₂, oryginal. aluminium hutnicze 98—99% w blokach, sztabach walcow. i ciagnion. 2,35—2,40, dtt w sztabach walcow. i ciagnion. 2,40—2,50, nikiel czysty 98—99% 3,40—3,50, antymon Regulus 1,45—1,50.

Londyn, 13. 4. (A. W.). (U.). Miedź per kasa 56³/₄ — 56⁷/₈, 3 mies. 57⁵/₈ — 57³/₄, Settlement 56⁷/₈, bestselected 60 — 61¹/₄, strongsheets 90, cyna za got. 280 — 280¹/₂, 3 mies. 269 — 269¹/₄, Settlement 280, olów dostawa natychmiastowa 28¹/₂, term. 29¹/₁₆, Settlement 28¹/₂, cynk dostawa natychmiastowa 32¹/₁₆, term. 32⁹/₁₆, Settlement 32¹/₈, Aluminium kraj. 120, zagr. 125, Antymon Regulus kraj. 89¹/₂, zagr. 90, rtęć 14 — 14¹/₈ (za butle), nikiel kraj. 170, zagr. 175, Wolfram 19³/₄ — Y 20¹/₄ (za kawalek), platyna 23¹/₂,

elektrolit per kasa 64, 3 mies. 64¹/₂, elektrowirebars 64¹/₂, blacha biała 19¹/₂, cyna Banca 280¹/₄, siarczan miedzi 24 — 24¹/₂, żelazo lane 70¹/₂.

METALE SZLACHETNE.

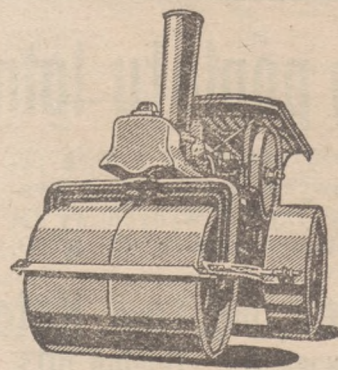
Berlin, 13. 4. (A. W.). Srebro ca 0,900 w sztabach 88³/₄—89³/₄ Mn za kg, złoto w woln. obrot. 2,79—2,82, platyna w woln. obrot. 13¹/₂—14 Mn za gram.

Londyn, 13. 4. (A. W.). Zamkn. Srebro 29¹³/₁₆, na dostawę 29⁷/₈ d. za 1 uncję.

N.-Jork, 12. 4. (A. W.). Zamknięcie. Srebro zagr. 65 cts za 1 oz (=31,1 gr.).

WĘGIEL.

Gdańsk, 12. 4. (A. W.). Cena węgla eksportowego w Gdańsku loco statek wynosi 14 do 15 sh. Na rynkach zagranicznych węgiel obcy obniża coraz bardziej ceny, stwarzając niebezpieczną konkurencję dla polskiego węgla.

WALCE DROGOWE PAROWE I MOTOROWE PŁUGI DROGOWE WÓZKI DO WODY WÓZKI MIESZKALNE POMPY

2561

TOW. DLA PRZEMYSŁU KOLEJOWEGO

SMOSCHEWER i S-KA

KATOWICE T. Z O. P. BYDGOSZCZ
ul. Jagiellońska 11 ul. Dworcowa 31 b

„Der Eisenhändler“

Otto Hoffmann Wydawnictwo w Bunzlau na Śląsku.

Znane najlepsze i ulubione pismo fachowe dla branży żelaza, towarów żelaznych, narzędzi, sprzętów domowych i kuchennych oraz handlu maszyn itp. Najlepszy informator źródeł zakupu i organ ogłoszeniowy dla wymienionych branż.

Wychodzi od 30-tu lat i dwa razy w tygodniu.

Abonować można z przesyłką włącznie za 13,50 zł. kwartalnie w admin. „Rynku Metal. i Masz.“ w Poznaniu, Wielka 10. Telef. 2277.

Kalendarze „Eisenhändler“ jeszcze na składzie, 1 egz. kosztuje 9,— mkn

(płatne w złotych polskich po kursie dnia) i kosztą poleconej przesyłki.